חד פעמי

← אתרים, מלונות, חוויות

ארמון איסאק פאשה. בנה מאיר מאיר, חלונות הם עשויים זכוכית צבעונית, אולם מרלסה ראה זאת

צילום: יוחנן יעקבסון

הטאג' מאהאל של טורקיה

ארמון איסאק פאשה, ליד הר אררט

פעם בחיים

לא רחוק מהר ארדם, אי שם מסדרה לבקעה הרחבה שבה שוכנת העיירה הטרדית דוגוביאזיט, ניצב בדד ארמון איסאק פאשה. לעתים מכנים אותו "הטאג' מאהאל של טורקיה". הארמון נבנה ב-1800 בפקודת איסאק פאשה, שליט האזור בתקופה הזאת שנית. איש אינו יודע לאשורו מי בדיוק היה פאשה זה. יש הסבורים שהיה כורדי, אחרים גורסים שהיה ארמני או גיאורגי (גרוזיני), ויש הטוענים שמקצוא היה יהודי. את הנוי עשה איסאק פאשה מגבירות מס מסוירות המסר שעברו בנתיב הסרום המקיף את הר ארדם מדרום, לגרגלות הארמון.

את רוב הנוי המקיף איסאק פאשה בארמון. הוא הזמין אדריכלים בעלי שם, מתתי אבן, מגלפים בעץ ובידים. הארמון נבנה מאבן משובחת, חלונותיו הם עשויים זכוכית צבעונית, חלק מרלותיו צופו זהב. נוסים מרהיבים משקפים מהארמון, הניצב על מסר מוגבה באמצע מרחק חלול. רואים מסבו את שני הסלע שמעליו חות הבקעה הפרוסה מתחתיו.

כשם שהנוף סביב מעורר השראה, כך גם פנים הארמון, הכולל מספר אגפים. הנכבד לארמון מטע רחב שער מתמנטלי, שמביבו הגליסי אבן עשירים בסמלים מוזבבים. גם כיום, אף שכל מה שהיתן הזה לקחת מהמקום נגנב, הרק עדות האבן נותרו, מראהו מרשים ביותר.

בשנת 1877 שימש הארמון כיקטקיון בטלחמה נגד רוסיה. באחתם ישנם נגרם לו נזק רב עלידי הפרילים שהיו בו. קרבנו לגבול הרוסי הביאה לכך שהוא שב והליף ידיים. ב-1917, בעת המלחמה הרוסית לשדיקות, לקחו מסבו הרוסים את הדלתות המזהבות, וכיום הן מוצגות בסדיאון בסוסקבה.

איסאק פאשה בנה את ארמנו בסמבמנת הארמנות המפרסים והעת שנים, שהיו מפרסים לאנשים שנים בעלי סרר חשיבות עילה. השער המרבני מוליך אל חצר הרצנית, ואחריה שער המוביל אל חצר פנימית יותר. בחצר הפנימית, שהריחה שמורה בעבר לדיירי הארמון ולאורחים בלבד, ניכר קשר רב יחד. מכיבה נמצאים רוב אגפי הארמון – מחנים, מגורי משרתים ואגף נבדים שבו היו גם מסרייה המגבר. כיסת המגבר, שניכרות בה השפעות הדיות, הבריה המגוף אליה, נראים לעמוק ומשמרים לארמון את מראהו הייחודי. בשולי החצר הפנימית נמצא קברו המפואר של איסאק פאשה עצמו, הבנוי, כמו הארמון כולו, מתקרמות מגנות בארוקות. בקצה הרחוק נמצא האגף הפנימי ביותר והמהודר ביותר – החרם, אגף הנשים. כאן נמצא בית המרחץ, ובעבר הייתה ממנו יריעה אל מראשות גן המנות אל הנוף.

לא תמיד שכן הארמון בדד על צלע הר. עד 1950 הייתה במקום עיירה בדידית, שהתרחבה עד הרחוב בקבעת מרידה. לימים נלקח מסריה כל מה שניתן, לטובת בניית העיר הנרשה שבעמק.

יותם יעקבסון
yotamj@netvision.net.il

שיק בסיסי

רשת מלונות חדשה מציעה שלוש אפשרויות לינה זולות בברצלונה ובמדריד

חלון לחלון

"שיק אבר בייסיק" (Chic & Basic) היא רשת מלונות ספרדית חדשה, המציעה שלוש אפשרויות לינה בברצלונה ובמדריד. רגם A – הנמצא לעת עתה רק בברצלונה, אך עם הגרוכות הרשת יוקמו כמותו גם בשאר אזורים – הוא מלון המיועד לאנשים צעירים האוהבים לבלות במרכז העניינים ולהרגיש מעורבים במרחבת עיבוב, אבל גם לא לשלם הון תועפות בעבור הזכות.

המלון בברצלונה ממוקם בשכונת אל בורן (El Born) האופנתית, בבניין בן מאה שנה עם תקרות גבוהות מאוד. אין כאן המצאות עיצוביות חדשות, אלא בעיקר שימוש חינני במרכיבים שנוסי כבר בשקומות אחרים. לשמל, שימוש מעיל של האחרים מראה בגדים מרכז בעיבוב. הוחר לכן כולו, אף ניתן לשנות את צבעו לפי מצב הרוח, בעזרת תאורת אחיזה. גם הערר מרשמות בין אחרי השינה הרחבה נוטה כבר בחריאביות רבות. בשיק אבר בייסיק בינבת מקלות שקשה במרכז ודר השינה הנקרת, המתנשאת לגובה שבעה מטרים, נחנת הרגשה מאולו הדר גדול יחד מאבי שהוא באמת.

הרחוק בחללים הציבוריים עובר בחיוך בעבור המלון, המקנה להם תחושה נעימה ומיוחדת. הבר הלבן של המלון מציע קוקטיילים ואוכל קטלאני מסורתי, ומי שמעדיף לאכול בחוץ יגמא במרחק הליכה קצרה שלל ברים המעדות אחמנתיות, כגון Comerç 24 או Espai Sucre.

רגם B של שיק אבר בייסיק מציע אפשרויות לינה זולות יחד – משהו בין הוסטל מסורגר – ויש מהם בברצלונה ומדריד. רגם C מציע דירות להשכרה, הנחות בחיוך לסטודנטים או לקבוצות חברים. הדירות, המקצבות הטב ובחוג צעירה, ממצאות ממש במרכז ברצלונה, ויש בהן מטבח עם תנור, מיקרוגל ומדיח כלים.

מחירים: לילה בחדר במלון מרגם A עולה 150 יורו ארוך, תלוי בעונה המשוך חשמרות. ברגם B תשלמו 55 יורו ארוך ללילה. הדירות ברגם C יעלו לכם 90 יורו ארוך ללילה. אתר הרגם: www.chicandbasic.com

עמית יעקבי
ayaari@netvision.net.il

מלון "שיק אבר בייסיק" בברצלונה. לאנשים צעירים שאוהבים לבלות בבר מרכז העניינים

המלצה

אור קרן, מנכ"ל משותף בחברת wisebuy.co.il: קי ווסט, פלורידה

טעם אישי

אל קי וסט (Key West) שבפלורידה הגעתי בלקחתי יחד דבש בן חודשיים מאחוזת הברזיל. זהו אי שקט ומרחיק, הרחוק ביותר מבין 42 איים המשתרעים לאורך כ-200 קילומטרים מדרום לפלאמי. הדרך הגדולה ביותר בלילה היא הוקיעה מפלאמי אל האי לאורך כביש US 1, המובר בחלקו על גשר בלסי האוקיינוס האטלנטי. באשר מקצים על הבריון, מגיעים בנוכח מי הים, חאים אין הים מסני הגדרים ואפשר לחתיש מגש כמו בני ישראל בעת חציית ים סוף.

בקי וסט הגעתי המשר אחרי המשעמי הרעיון, שהגיעו למקום שנת לאחר נישואיהם וחיו באי בלשון הרוקר שוהה. אלוק אלה נקמת של המקום היא ביכר מאלרי (Malory), שבתן מאפשים מדי ערב לם המון אנשים, בעיקרהיוים, כדי לקבל את המעיקיה המחוכה והיחודית של קי וסט. המקום הזה אז לחמאנו של שקיעה, המלווים, נגנים ואנני חצב. אחרי המעיקיה עוברים כולם לחצב המרכז, הבאל (Duval), המלאים את הברים, המקעדות ושאר מקומות הבילוי.

אפשר לגיע עם הרכב גם לחוף של מאוזן באמצע הוגדה (Bahia Honda) ומקים עם המלון עד מלון ליגם, מקלים אוהל, ואפשר "לעקוק על האש". בחוף הזה נראי לה יאגר יוסים ישלוטה, ולאחות המעיקיה המלחבות. אם יקלל מלגם, תוכלו גם לראות את הדוגים מגיעים בסעם עד החוף.

גליה אלבוי־דגן